

resoldre aquelles necessitats, massa vives i massa sentides per tots nosaltres, varen cuidar de fer néixer un esperit de classe, que va produir-nos a tots l'engrescament, d'una època de frissaments, per a millorar les situacions econòmiques. Estàvem en l'època de les vaques grasses; vàiem grasses les vaques dels que en quatre dies les havien engreixat i no desitjàvem fer altra cosa que el que molts havien fet amb facilitat, però sense cap esforç personal i propi. Plens fins a vessar de l'engrescament de l'època i de veure, com per encant, naixia en nosaltres l'esperit de classe, ens llençàvem a conquerir el que era un nostre anhel just, justíssim; però oblidant-nos, a l'anar a la conquesta del que tant anhelàvem, d'endur-nos-en-hi els coneixements de la psicologia de l'home i del públic i de les lleis totes a què tant el públic, com l'home, socialment parlant, obeeixen.

I per via d'exemple, me feia aquestes atinades reflexions.

Sempre que els obrers d'una determinada branca—nosaltres els metges també constituïm una branca—han volgut arranjar el problema del seu millorament econòmic, moral o de plètora, han començat per estudiar les solucions pertinents, les han reduït a bases i les han presentades a qui les havia d'admetre, per a exigir-les, si no les admèten.

Presentades les bases, no les presentaven pas solament als amos o federacions patronals, sinó que, a la vegada, es dirigien a tot el poble, i aquest detall, noteu, que mai no el solien oblidar. I no l'oblidaven, perquè tot bon conductor de multituds ha de conèixer els defectes i qualitats que poden moure i fer bategar l'ànima del poble. Noteu també que l'ànima del poble és com un infant. Viu d'illusions, fa més cas del que li entra pels ulls, que del que li ha d'entrar pel pensament, obligant-lo a reflexionar i a concentrar-se.

No vol dir això que el poble es deixi enlluernar, perquè malgrat el que abans hem dit sigui el més freqüent; no tan sovint, però algunes vegades, per a aixecar el poble i fer-lo reaccionar s'ha de trucar més fort a la intel·ligència, que no pas al sentiment.

I aleshores el poble, obligat a intervenir en aquelles qüestions, que en res o poca cosa l'afecten—almenys d'una manera directa—, però que li foren sotmeses en una, com si diguéssim, mena d'arbi-

tratge, en parla, les discuteix, les analitza i unes vegades deixant-se portar pel cor, d'altres pel cervell, *pren part en causa*, i intervé en la lluita, apassionant-se a favor de l'obrer, si les seves reclamacions han estat apreciades, per ell, com a justes i els ajuda a guanyar el plet.

Per contra, quan el cor o bé el cervell de la massa popular aprecia com a injustes—encara que no ho siguin—les pretensions de l'obrerisme, aleshores el mateix poble, abans que els patrons, condempna el moviment i fa abortar els desigs de millorament dels obrers.

Això, m'anava dient, és el que correntment sol passar a la quasi totalitat de les branques de l'obrerisme, sempre que es tracta de millorar el seu estat material o moral o de plètora.

Dintre de l'obrerisme, però, hi ha una llei de branques, que gairebé és segur que tindran sempre en contra seu el poble; quan en formular les seves peticions de millorament se segueixen els procediments emprats i que de prop o de lluny fan sospitar que poden arribar als procediments d'imposició pel nombre, per les solidaritzacions que la negació de les peticions formulades pugui portar, la manifestació més violent de les quals és el que anomenem *vaga*.

Efectivament. Fem memòria i veurem que les vagues de paletes, fusters, manyans, pintors, teixidors, ram de l'aigua, etc., etc., foren seguides pel públic—quan s'hi va haver d'arribar d'una manera conseqüent i lògica—sense gaires apassionaments i foren aguantades pel públic amb més o menys estoïcisme.

Quan, però, es presentà una vaga de carrilaires, o una de transports, del personal d'escorxadors, de forners i la, que inclòs vàrem veure, d'enterradors de morts, recordem que el poble en massa, com obeint a una consigna, s'aixecà contra els vaguistes perquè el sentimentalisme del poble no compren, ni pot, ni vol avenir-se a que puguin quedar desateses o per satisfer les seves necessitats més apremiants i més de cada dia. I, si el cervell, parlant després que el cor, els diu que és de tota justícia concedir allò que aquells obrers demanen, veureu que ho concedeix, però protesta de la forma emprada per a aconseguir-ho.

Demuestra això, doncs, que hi ha unes determinades branques de l'obrerisme que en tractar d'obtenir millores, ho han de fer per altres procediments i sobretot a força de persuasió, trucant